

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

85/9

27. februar 1985

SLUTTRAPPORT

Undersøkelse om kvinners "Ønsker om barn"

Av

Jorunn Bjørge

INNHold

	Side
1. Gjennomføring av undersøkelsen	1
1.1. Innledning	1
1.2. Formål	1
1.3. Utvalg	1
1.4. Planlegging	1
1.5. Feltarbeid	1
1.6. Databearbeiding	1
1.7. Levering av data	2
2. Frafall	2
2.1. Avganger og frafall	2
2.2. Frafallsårsaker	2
3. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	4
Vedlegg	
1. Intervjuskjema	5
2. Meldingsskjema for frafall/avgang	13
3. Orientering og veiledning for intervjuerne	14

1. GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSEN

1.1. Innledning

Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Instituttet for sosiologi, Universitetet i Oslo, ved vit.ass. Jan Erik Kristiansen. Byrået skulle ifølge kontrakten med Instituttet av 4.7.84

- skjemaføre undersøkelsen som tillegg til AKU i 3.kvartal 1984
- trekke utvalget
- delta i utarbeidingen av spørreskjema
- produsere intervjumaterialet
- gjennomføre intervjuingen
- overføre, kontrollere og rette opp materialet
- tilføre intervjuoppgavene de opplysninger som ble gitt til AKU i samme kvartal
- låne ut bånd med anonymiserte data

1.2. Formål

Siden 1970 har antall fødsler her i landet sunket fra ca. 65 000 pr. år til under 50 000 i 1983. Både samfunnsforskere og politikere søker etter årsaken til det synkende barnetallet.

Undersøkelsen tar sikte på å belyse spørsmål som dreier seg om idealer, ønsker, holdninger og verdier omkring det å ha barn i dagens samfunn.

Undersøkelsen kan også ses på som et supplement til Byråets fruktbarhetsundersøkelse fra 1977.

1.3. Utvalg

Utvalget består av 1 200 kvinner i alderen 18-44 år, dvs. kvinner født i perioden f.o.m. 1.1.40 t.o.m. 31.8.66 og som var med i AKU-utvalget for 2., 3. eller 4. gang i 3. kvartal 1984.

1.4. Planlegging

Den del av planleggingsarbeidet som Byrået deltok i, begynte i juni 1984. Oppdragsgiveren leverte da utkast til spørreskjema som ble gjennomgått og omarbeidet før en kom fram til den endelige versjonen. En tok sikte på en intervjuetid på maksimum 20 minutter.

Instruks til intervjuerne ble utarbeidet av oppdragsgiver og Byrået i fellesskap.

1.5. Feltarbeid

Datainnsamlingen foregikk i perioden 27. august - 4. september 1984. Siden besøksperioden var forholdsvis kort, ble det aktuelt med oppfølging av IO som ikke var å treffe i dette tidsrommet. Det kunne foretas inntil to gjenbesøk for å oppnå intervju. Telefonintervju var tillatt.

I alt ble 58 prosent av intervjuene gjennomført ved personlig besøk. 38 prosent ble tatt over telefon av intervjuer og 4 prosent over telefon fra hovedkontoret i Oslo.

1.6. Databearbeiding

Datamaterialet ble kontrollert og revidert på vanlig måte i Byrået etter et oppsett av gyldige/logiske svarmuligheter i henhold til skjemaene.

En kontrollert og omkodet AKU-statistikkfile ble koblet med den kontrollerte filen fra undersøkelsen.

1.7. Levering av data

Anonymiserte og feilrettede data ble levert oppdragsgiver i henhold til kontrakten 18. januar 1985.

2. FRAFALL

2.1. Avganger og frafall

Brutto utvalg	1 200
- Avgang	<u>25</u>
Netto utvalg	1 175
- Frafall	<u>220</u>
Motatte skjema	<u>955</u>

Frafallsprosenten beregnet på basis av nettoutvalget er etter dette 18,7 prosent.

I tabell 1 er bruttoutvalget, frafallet og nettoutvalget fordelt etter alder/ekteskapeelig status/landsdel.

Frafallet er litt høyere i de to yngste aldersgruppene, mens frafallet er nokså likt i de andre aldersgruppene. Aldersfordelingen blant kvinner som svarte er likevel ikke i noen vesentlig grad forskjellig fra fordelingen i bruttoutvalget.

Frafallet blant ugifte og skilte kvinner er en del høyere enn blant andre kvinner. Det noe høyere frafallet blant de yngste aldersgruppene skyldes nok derfor at relativt mange av disse er ugifte. Det høye frafallet blant ugifte fører til at det blant kvinner som svarte er litt for mange gifte kvinner og litt for få ugifte i forhold til registeret og sannsynligvis også i forhold til totalt antall kvinner i aldersgruppene 18-44 år i befolkningen.

Det er ingen systematiske forskjeller i frafallet mellom landsdelene.

2.2. Frafallsårsaker

Tabell 2 gir en oversikt over grunnene til frafall. Det er klare forskjeller i frafallsårsaker mellom de forskjellige gruppene. De yngre kvinnene har blitt frafall først og fremst fordi de har vært bortreist eller ikke å få tak i.

Tabell 1. Utvalget, frafallet og kvinner som svarte etter alder/ekteskkelig status/landsdel

	Brutto- utvalg ¹		Frafall		Kvinner som svarte		Frafall i prosent av brutto- utvalg
	Antall	Pst	Antall	Pst	Antall	Pst	Pst
I alt	1 175	100	220	100	955	100	18,7
Alder							
18-19 år	77	6,6	21	9,5	56	5,9	27,3
20-24 "	220	18,7	54	24,5	166	17,4	24,5
25-29 "	218	18,6	38	17,3	180	18,8	17,4
30-34 "	242	20,6	39	17,7	203	21,3	16,1
35-39 "	238	20,3	34	15,5	204	21,4	14,3
40-44 "	180	15,3	34	15,5	146	15,3	18,9
Ekteskkelig status							
Ugift	347	29,5	113	51,4	234	24,5	32,6
Gift	750	63,8	86	39,1	664	69,5	11,5
Enke	16	1,4	3	1,4	13	1,4	18,8
Skilt	40	3,4	15	6,8	25	2,6	37,5
Separert	21	1,8	2	0,9	19	2,0	9,5
Uoppgitt	1	-	1	0,4	0	-	-
Landsdel							
Østlandet	593	50,5	110	50,0	483	50,6	18,5
Agder/Rogaland	166	14,1	35	15,9	131	13,7	21,1
Vestlandet	202	17,2	35	15,9	167	17,5	17,3
Trøndelag	89	7,6	19	8,6	70	7,3	21,3
Nord-Norge	125	10,6	21	9,5	104	10,9	16,8

¹ Ekskl. avgang

Tabell 2. Frafall i grupper for alder/ekteskkelig status/landsdel, etter årsak. Prosent

	I alt	Nek- ting	Syk- dom	Borte på ferie, skole arbeid	Ikke å treffe	Ukjent adresse	Andre årsaker	Tallet på kvinner
				00-02				
Alle	100	44	6	11	15	10	14	220
Alder								
18-24 år	100	21	4	25	21	11	17	75
25-34 "	100	48	9	5	12	14	12	77
35-44 "	100	63	6	1	12	3	15	68
Ekteskkelig status								
Ugift	100	34	9	18	15	11	14	113
Gift	100	53	2	5	13	10	16	86
Før gift	100	55	10	0	25	0	10	20
Uoppgitt	100	:	:	:	:	:	:	1
Landsdel								
Østlandet	100	43	6	14	12	11	15	110
Agder/Rogaland	100	51	9	9	17	6	9	35
Vestlandet	100	34	6	3	26	11	20	35
Trøndelag og Nord-Norge	100	48	5	12	12	8	15	40

Blant kvinnene 25 år og over er det nektingen som dominerer.

Det samme bildet gjelder ekteskapeelig status. De ugifte har vært mer bortreist enn de gifte, mens de gifte i noen større grad har nektet. Det noe høyere frafallet blant kvinner 18-24 år og blant ugifte skyldes altså ikke at disse gruppene har vært lite interessert i å delta i undersøkelsen, men først og fremst at det ikke har vært mulig å få tak i dem.

Det er ingen klare forskjeller i frafallsårsaken mellom de ulike landsdelene.

Det er relativt mange frafall med "Andre årsaker". Av de 14 prosent med denne årsaken gjelder 2 prosent kvinner med språkproblem og 12 prosent kvinner som er oppfulgt pr. post i AKU og som ikke var aktuelle i denne undersøkelsen.

3. INNSAMLINGS- OG BEARBEIDINGSFEIL

Observasjonsmetoden som er benyttet i denne undersøkelsen, kan medføre feil og usikkerhet. Oppgavegiverne kan misforstå spørsmål, huske feil, eller gi uriktige svar av andre grunner. Ved intervju kan selve intervjusituasjonen påvirke svarene på forskjellige måter. Betydningen av feilkilder av denne type kan være noe forskjellige for besøksintervju og telefonintervju.

Feil kan også forekomme når opplysningene i skjemaene overføres til maskinlesbar form.

Arbeidet med å kartlegge feil gjøres hovedsakelig maskinelt. Det er to hovedtyper av slike kontroller:

a) For alle posisjoner blir det sjekket at bare gyldige kodeverdier opptrer. Dette vil likevel ikke avdekke feil avkryssing innenfor gyldige kodeverdier.

b) Det blir kontrollert at alle henvisningene i skjemaet er fulgt. Hvis et spørsmål er besvart uten at det skulle være det, er opprettingen forholdsvis enkel. Hvis derimot et spørsmål er hoppet over, er det som regel vanskeligere å korrigere feilen.

I noen få tilfelle ble det gjort rettinger hvor det fremgikk tydelig av sammenhengen med andre svar, av tilleggs kommentarer o.l. hva som skulle vært kryssset av. Feil som ikke kunne rettes opp fremtrer i det kontrollerte materialet med en egen kode.

STATISTISK SENTRALBYRÅ
 Intervjukontoret
 Postboks 8131 Dep, 0033 Oslo 1
 Tlf. (02) *41 38 20

UNDERGITT TAUSHETSPLIKT

Prosjekt nr.

2	2	0
---	---	---

Utvalgsområde nr.

1- 3

Husholdningsnr.

4- 6

Intervjuer nr.

--	--	--	--

7-10

Ø N S K E R O M B A R N
 Tilleggsundersøkelse til AKU 3. kv. 1984

DERSOM IO BOR MIDLERTIDIG ELLER FAST PÅ
 ANNEN ADRESSE ENN OPPFØRT I IO-LISTE,
 KRYSS AV OG OPPGI KOMMUNE:

- 11
- 1 IO bor midlertidig på annen adresse
- 2 IO flyttet, bor fast på annen adresse

i: _____
 Kommunens navn

Fødselsnr.:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 16-26
 Dag Mnd. År Personnr.

Intervjuet ble foretatt:

--	--

 27-30
 Dag Mnd.

KONTORET:

--	--	--	--

 12-15
 Kommune nr.

Intervjutid fra kl.

--	--

 31-34 til kl.

--	--

 35-38 i alt:

--	--	--

 39-41
 Time Min. Time Min. Minutter

På hvilken måte ble intervjuet foretatt?

42

1 Ved personlig besøk

2 Pr. telefon av intervjuer

3 Pr. telefon fra kontoret

Bostedsstrøk:

43

1 Spredtbygd strøk

2 Tettbygd strøk med:
 200- 1 999 bosatte

3 2 000-19 999 "

4 20 000-99 999 "

5 100 000 eller flere bosatte

 Intervjuerens navn

Innledning:

Det fødes stadig færre barn her i landet, og både forskere og politikere er opptatt av hva dette skyldes.

For å få vite litt mer om dette, vil vi gjerne stille noen spørsmål om det å ha barn i dagens samfunn. Det er viktig at alle som er med i en slik undersøkelse, får de samme spørsmålene, stilt på samme måte og i samme rekkefølge. Det er vanskelig å lage spørsmål som er slik at de passer like godt for alle, og det er derfor fint om De prøver å svare så godt De kan, selv om det skulle være noen spørsmål som De synes passer dårlig for Dem.

*1. TA UTGANGSPUNKT I SPM. 26 I AKU-SKJEMAET:

HVIS "UGIFT": KRYSS AV FOR KODE 1

HVIS "GIFT/SAMBOENDE": ER IO GIFT ELLER SAMBOENDE?

HVIS "FØR GIFT": ER IO ENKE, SEPARERT ELLER SKILT?

SPØR HVIS
NØDVENDIG

44

1	☐	UGIFT	→ 2
2	☐	GIFT	} → 3
3	☐	SAMBOENDE	
4	☐	ENKE	} → 2
5	☐	SEPARERT	
6	☐	SKILT	

*2. Bor De for tiden fast sammen med en mann?

45

- 1 JA
2 NEI

*3. Hva synes De er det ideelle antall barn for en familie i Norge?

46-47

ANTALL

*4. Hvis De fritt kunne velge å få akkurat det antall barn De selv ønsker, hvor mange barn ville De da ha?

48-49

ANTALL

KRYSS AV OG FØLG HENVISNINGEN:

- HVIS 0-2 BARN → 6
 HVIS 3 ELLER FLERE BARN → 5

5. Mange kvinner får i dag 2 barn. Kan De si noe om hvorfor De selv ønsker mer enn 2 barn?

FLERE SVAR MULIG

1

- 50 ØNSKER OGSÅ EN GUTT/EN JENTE
51 JEG VIL GJERNE HA EN STOR FAMILIE
52 BARN TRENGER (MANGE) SØSKEN
53 JEG VIL GJERNE HA (FLERE) BARN MED MIN NÅVÆRENDE MANN/SAMBOER
54 DE ANDRE BARN ER/VAR BLITT STORE
55 EKTEMANN/SAMBOER VIL HA FLERE BARN
56 DET ER FINT MED SMÅBARN
57 JEG VOKSTE SELV OPP I EN STOR FAMILIE
58 JEG VOKSTE SELV OPP I EN LITEN FAMILIE
59 ANNET (SPESIFISER): _____

6. STILLES BARE TIL GIFTE/SAMBOENDE (KODE 2 ELLER 3 I SPM. 1 ELLER KODE 1 I SPM. 2) FOR ANDRE GÅ TIL SPM. 7

Hvis Deres mann/samboer fritt kunne velge, tror De da at han ville ha flere barn enn De selv ønsker, ville han ha like mange eller tror De at han ville ha færre?

60

- 1 VILLE HA FLERE
 2 VILLE HA LIKE MANGE
 3 VILLE HA FÆRRE
 9 VET IKKE

* 7. Hvor mange barn har De?

61-62

ANTALL

HVIS INGEN BARN, GÅ TIL SPM. 9

8. Når er eldste og yngste barn født?

HVIS BARE ETT BARN, NOTERES DETTE SOM "ELDSTE BARN"

63-64

ELDSTE BARN FØDT: 19

65-66

YNGSTE BARN FØDT: 19

* 9. Mange kan ikke få barn eller det antallet barn de ønsker. Tror De at De (og Deres mann/samboer) kan få (flere) barn hvis De/dere skulle ønske det?

67

- 1 JA, KAN (SANNSYNLIGVIS) FÅ (FLERE) BARN → 10
 2 NEI, KAN (SANNSYNLIGVIS) IKKE FÅ (FLERE) BARN → 12
 3 VET IKKE → 10

*10. Regner De med å få (flere) barn?

68

- 1 JA/SANNSYNLIGVIS/ER GRAVID → 11
 2 NEI/SANNSYNLIGVIS IKKE
 3 VET IKKE

FOR IO MED KODE 2 ELLER 3, KRYSS AV 'NEDENFOR (JFR. SPM. 7):

IO HAR 0-3 BARN → 13

IO HAR 4 ELLER FLERE BARN → 14

11. Hvor mange barn regner De med å få alt i alt?

69-70

ANTALL

KRYSS AV:

IO OPPGIR 1-3 BARN → 13

IO OPPGIR 4 ELLER FLERE BARN → 14

*12. Kan De si hvorfor det ikke er mulig for Dem (dere) å få (flere) barn?

71					
1	☐	IO ER/TROR HUN ER FOR GAMMEL	}	GÅ TIL SPM. 13 FOR IO MED 0-3 BARN.
GÅ TIL SPM. 14 FOR IO MED 4 ELLER FLERE BARN.
(JFR. SPM. 7)	}
2	☐	IO HAR IKKE BLITT GRAVID FORELØPIG			
3	☐	IO, MANN/SAMBOER HAR LATT SEG STERILISERE			
4	☐	IO, MANN/SAMBOER ER STERILISERT PGA. SYKDOM			
5	☐	ANDRE GRUNNER	}	AVSLUTT INTERVJUET	
6	☐	ØNSKER IKKE Å SVARE			

*13. Det er mange forhold som kan være avgjørende for hvor mange barn en bestemmer seg for å få. Jeg skal nå lese opp en del grunner eller argumenter for ikke å få mange barn. Vil De - for hver av grunnene - si at de i stor grad gjelder også for Dem selv, at de bare delvis gjelder for Dem eller gjelder de ikke for Dem?

LES OPP GRUNNENE OG MERK AV SVARENE

		GJELDER I STOR GRAD FOR MEG	GJELDER DELVIS FOR MEG	GJELDER IKKE FOR MEG
		1	2	3
A. Svangerskap og fødsler er svært slitsomt	72	☐	☐	☐
B. Fysiske eller psykiske helseproblemer gjør det vanskelig å ha mange barn	73	☐	☐	☐
C. Ønsker å ha tid til å gjøre andre ting som jeg er interessert i	74	☐	☐	☐
D. Jeg har syke barn eller barn som krever spesielt mye stell og omsorg	75	☐	☐	☐
E. (Flere) barn ville gjøre det vanskelig å være yrkesaktiv	76	☐	☐	☐
F. Det er dyrt å ha barn	77	☐	☐	☐
G. Vanskelig familiesituasjon eller samlivsproblemer gjør det vanskelig å ha flere barn	78	☐	☐	☐
H. Med flere barn ville jeg ikke få tid og overskudd til å ta meg av dem slik jeg ønsker	79	☐	☐	☐
I. Det er vanskelig å få barnehageplass eller annet tilfredsstillende barne-tilsyn	80	☐	☐	☐
J. Utrygg framtid når det gjelder arbeidsløshet, inntekt og økonomi	81	☐	☐	☐
K. Utrygg framtid når det gjelder verdenssituasjonen og faren for krig	82	☐	☐	☐
L. Mangler muligheter for hjelp og avlastning; ville bli bundet og isolert med flere barn	83	☐	☐	☐
M. Boligen/bomiljøet gjør det vanskelig å ha flere barn	84	☐	☐	☐
BARE TIL GIFTE/SAMBOENDE:				
N. Ektemann/samboer deltar for lite i det praktiske arbeidet med barna	85	☐	☐	☐

*14. Jeg skal nå nevne noen mulige tiltak eller endringer som kunne gjøre det lettere å ha barn i dagens samfunn. Vil De - for hvert av disse tiltakene - si om dette ville ha noen betydning for Deres beslutning om (flere) barn. Ville det ha svært stor betydning, en viss betydning eller ville det ikke ha noen betydning

LES OPP OG MERK AV SVARENE

		SVÆRT STOR BETVD- NING	EN VISS BETVD- NING	INGEN BETVD- NING	VET IKKE
		1	2	3	9
- at barnetrygden ble fordoblet?	86	☐	☐	☐	☐
- at barnehagene ble utbygget slik at alle som ønsker det kunne få plass?	87	☐	☐	☐	☐
- at småbarnsforeldres arbeidstid ble redusert til 6 timer pr. dag med full lønn?	88	☐	☐	☐	☐
- at ordningen med svangerskapspermisjon med full lønn ble utvidet til 12 mndr.?	89	☐	☐	☐	☐

*15. Her er noen utsagn jeg vil at De skal ta stilling til. Er De helt enig, delvis enig, delvis uenig eller helt uenig i at

LES OPP OG MERK AV SVARENE

	HELT ENIG	DELVIS ENIG	DELVIS UENIG	HELT UENIG	VET IKKE
	1	2	3	4	9
- barn bør være minst 3 år før de begynner i barnehage?	90	☐	☐	☐	☐
- det er foreldrenes plikt alltid å gjøre det beste for barna, selv om det går på bekostning av dem selv?	91	☐	☐	☐	☐
- ektefeller/samboere som har barn plikter å holde sammen til til barna er voksne?	92	☐	☐	☐	☐
- det burde være samfunnets ansvar å dekke de økonomiske kostnadene ved å ha barn?	93	☐	☐	☐	☐
- fedre bør ha et like stort ansvar for arbeidet med og omsorgen for barna som mødre, også mens barna er små?	94	☐	☐	☐	☐
- også for kvinner med små barn er det viktig å være yrkesaktive?	95	☐	☐	☐	☐

16. Man hører i dag ofte påstander om at vårt samfunn er barnefiendtlig. Hvordan ser De selv på en slik påstand; er De enig eller uenig i at samfunnet er barnefiendtlig?

- 96
1	☐	ENIG	} → 17
2	☐	BÅDE ENIG OG UENIG	
3	☐	UENIG	} → 18
9	☐	VET IKKE/INGEN MENING	

*17. På hvilken måte synes De at samfunnet er barnefiendtlig?

- 1
- 97 FEDRENE HAR (FOR) LITEN TID TIL BARNA
- 98 MØDRENE HAR (FOR) LITEN TID TIL BARNA
- 99 MANGEL PÅ LEKEPLASSER/TRAFIKKFARLIGE LEKEMILJØER
- 100 MANGEL PÅ BARNEHAGEPLASSER
- 101 MANGEL PÅ TILSYNSORDNINGER FOR BARN I SMÅSKOLEN
- 102 SMÅBARNFORELDRENE DÅRLIGE ØKONOMI
- 103 ANNET (SPESIFISER): _____

SPM. 18 OG 19 STILLES TIL KVINNER MED BARN (JFR. SPM. 7). FOR ANDRE GÅ TIL SPM. 20

*18. Har De selv noen gang ønsket plass i barnehage for noen av Deres barn, men ikke fått slik plass eller hatt vanskeligheter med å få det?

- 104
- 1 JA, ØNSKET PLASS, MEN ALDRI FÅTT PLASS
- 2 JA, HATT VANSKELIGHETER, MEN FIKK PLASS
- 3 NEI, ALDRI HATT VANSKELIGHETER
- 4 NEI, ALDRI ØNSKET PLASS

*19a. Foreldre med barn kan ofte trenge hjelp eller avlastning, f.eks. ved sykdom, til barnepass eller rett og slett fordi man trenger litt fri. Har De selv (og Deres mann/samboer) noen som De/dere lett kan få slik hjelp eller avlastning av?

105

- 1 JA → 19b
 2 NEI → 19d
 3 IKKE AKTUELT → 20

*19b. Hvem er dette?

1

- 106 SLEKTNINGER
 107 VENNER
 108 NABOER
 109 ANDRE

19c. Benytter De/dere noen gang denne muligheten? Vil De si ofte, av og til, en sjelden gang eller aldri?

110

- 1 OFTE
 2 AV OG TIL
 3 EN SJELDEN GANG
 4 ALDRI
- } GÅ TIL SPM. 20

19d. Føler De noen gang at De kunne ha behov for slik hjelp eller avlastning? Vil De si ofte, av og til, en sjelden gang eller aldri?

111

- 1 OFTE
 2 AV OG TIL
 3 EN SJELDEN GANG
 4 ALDRI

*20. Tror De at de fleste kvinner i Deres omgangskrets får flere eller færre barn enn de egentlig ønsker, eller får de fleste akkurat det antall barn som de ønsker?

112

- 1 FÅR FLERE BARN ENN DE EGENTLIG ØNSKER
 2 FÅR AKKURAT DET ANTALL BARN DE ØNSKER
 3 FÅR FÆRRE BARN ENN DET DE EGENTLIG ØNSKER
 4 VANSKELIG Å SI
 9 VET IKKE

21. Så har vi et spørsmål om fritid. Med fritid mener vi den tiden som er igjen etter eventuell arbeidstid og reisetid, husarbeid, måltider og nødvendig tid brukt til stell av barn. Dvs. tid som De kan bruke til det De selv har lyst til. Vil De si at De for tiden har svært mye, nokså mye, hverken mye eller lite, nokså lite eller svært lite fritid?

113

- 1 SVÆRT MYE
 2 NOKSÅ MYE
 3 HVERKEN MYE ELLER LITE
 4 NOKSÅ LITE
 5 SVÆRT LITE
 9 VET IKKE

22. Hvordan vil De beskrive Deres allmenne helsetilstand? Er den meget god, god, middels, dårlig eller meget dårlig?

114

- 1 MEGET GOD
 2 GOD
 3 MIDDELS
 4 DÅRLIG
 5 MEGET DÅRLIG
 9 VET IKKE/ØNSKER IKKE Å SVARE

SPM. 23 OG 24 STILLES BARE TIL GIFTE/SAMBOENDE KVINNER (KODE 2 ELLER 3 I SPM. 1 ELLER KODE 1 I SPM. 2).
 FOR ANDRE: AVSLUTT INTERVJUET.

23a. Har Deres mann/samboer inntektsgivende arbeid?

115

- 1 JA → 23b
 2 NEI → 23e

23b. Hva er hans hovedyrke?

HOVEDYRKE: _____

116-119

 YRKESKODE

23c. Hvor mange timer pr. uke arbeider han vanligvis i dette yrket?

Regn også med betalte overtidstimer, og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet.

120-122

 TIMER PR. UKE

HVIS HAN HAR STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID PR. UKE, FØR OPP ET ANSLAG FOR GJENNOMSnittLIG ARBEIDSTID PR. UKE OG KRYSS AV HER.

123

 STERKT VARIERENDE ARBEIDSTID

23d. Arbeider han som selvstendig, som ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

124

- 1 SELVSTENDIG
 2 ANSATT
 3 FAMILIEMEDLEM
- } GÅ TIL SPM. 24

23e. Hva er den viktigste grunnen til at han ikke har inntektsgivende arbeid?

125

- 1 ARBEIDSLØS
 2 GÅR PÅ SKOLE/STUDERER
 3 AVTJENER MILITÆRTJENESTE
 4 TRYGDET
 5 ARBEIDER HJEMME
 6 ANNET

- *24. Helt til slutt vil vi gjerne stille et spørsmål om fordelingen av arbeidsoppgavene i familien. Hvordan vil De si at følgende oppgaver er fordelt i Deres familie. Vil De si at Deres mann/samboer gjør alt eller nesten alt, omtrent 3/4, omtrent halvparten, omtrent 1/4 eller gjør han nesten ingenting når det gjelder

LES OPP OPPGAVENE NEDENFOR OG KRYSS AV

GJØR	GJØR	GJØR	GJØR	GJØR	IKKE
ALT	OM-	OM-	OM-	NESTEN	AKTU-
ELLER	TRENT	TRENT	TRENT	INGEN-	ELT
NESTEN	3/4	HALV-	1/4	TING	
ALT		PARTEN			

		1	2	3	4	5	9
- matlaging?	126	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- rengjøring og rydding?	127	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- klesvask?	128	☐	☐	☐	☐	☐	☐

DE TO SISTE OPPGAVENE GJELDER BARE GIFTE/SAMBOENDE MED BARN. FOR BARNLØSE: AVSLUTT INTERVJUET.

- det praktiske arbeidet med barna (påkledning, vask, legging o.l.)?	129	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- omsorg og samvær med barna?.....	130	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Takk for hjelpen!

FOR KONTORET: 131 132 133

Intervjukontoret
 Postboks 8131 Dep., 0033 OSLO 1
 Tlf. (02) *41 38 20

Prosjektnr.

2	2	0

 Utv. omr. nr.

 1-3
 Hush. nr. i AKU

 4-6
 Intervjuer nr.

 7-10

ØNSKER OM BARN

 Tilleggsundersøkelse til AKU 3. kvartal 1984

DERSOM IO BOR MIDLERTIDIG ELLER FAST PÅ
 ANNEN ADRESSE ENN OPPFØRT I IO-LISTE,
 KRYSS AV OG OPPGI KOMMUNE (SE INSTRUKS):

MELDINGSSKJEMA FOR FRAFALL/AVGANG
 (Ved overføring av flyttede IO til annen intervjuer,
 bruk flyttemelding)

11
 1 IO bor midlertidig på annen adresse
 2 IO flyttet, bor fast på annen adresse

i : _____
 Kommunens navn

KONTORET:

--	--	--	--

 12-15

IO's navn : _____
 Fødselsnr. :

--	--	--	--	--	--	--	--

 16-26
 Dag Mnd År Personnr.

Adresse fra IO-liste : _____

IO's tlf.nr. : _____ / _____
 Retn.nr. Lokal nr.

27
 1 IO har ikke telefon
 2 Vet ikke, finner ikke ut

Bostedsstrøk :
 28
 1 Spredtbygd strøk
 Tettbygd strøk med:
 2 200 - 1 999 bosatte
 3 2 000 - 19 999 "
 4 20 000 - 99 999 "
 5 100 000 eller flere bosatte

HVIS KONTAKT MED IO SELV :
 Ble det frafall i forbindelse med telefonkontakt
 eller i forbindelse med besøkskontakt ?

29
 1 I forbindelse med telefonkontakt
 2 I forbindelse med besøkskontakt

Frafallsgrunn :
 30-31
 00 IO nekter
 02 Andre nekter for IO
 10 IO er kortvarig syk
 11 IO er langvarig syk
 20 Sykdom eller dødsfall i IO's familie
 30 IO er bortreist, på ferie o.l.
 31 IO er borte på arbeid, forretningsreise o.l.
 32 IO er borte på skole, studieopphold o.l.
 33 IO er ikke å treffe
 34 IO er på fiske
 35 IO er til sjøs (innenriks- eller utenriksfart)
 40 Ikke funnet IO's bolig/adresse
 41 IO er flyttet, adresse ukjent
 70 Annet, spesifiser : _____

Avgangsgrunn :
 30-31
 80 IO er død
 90 IO er flyttet til utlandet
 95 Annet, spesifiser: _____

FOR KONTORET:
 30-31
 50 IO ikke oppsøkt (kostnader, avstander mv.)
 52 Mangler intervjuer som kan oppsøke IO
 1
 32 Oppfølging pr. post fra kontoret
 33 Oppfølging pr. tlf. fra kontoret

_____ 34-37 _____

--	--	--	--

 Sted Dag Mnd Intervjuerens navn

INSTRUKS

Orientering og veiledning for intervjuere

~ ~ ~ ~ ~

Prosjekt 220

ØNSKER OM BARN

Tilleggsundersøkelse til AKU, 3. kvartal 1984

~ ~ ~ ~ ~

Innhold:	side:
I. INNLEDNING	2
Bakgrunn og formål	2
II. UTVALG OG IO-LISTE	2
Utvalg	2
IO-liste	2
III. GJENNOMFØRINGEN AV FELTARBEIDET	2
Besøksperiode	2
Telefonintervju	3
Indirekte intervju	3
Gjenbesøk	3
Frafalls-/avgangsmelding	3
Flyttemelding	3
IV. INSTRUKS TIL DE ENKELTE SPØRSMÅL	4
Generelt	4
De enkelte spørsmål	4-7

Antall sider instrukslesing: 6

I. INNLEDNING

Bakgrunn og formål

Siden 1970 har antall fødsler her i landet sunket fra ca. 65 000 pr. år til under 50 000 i 1983. Mange er opptatt av denne utviklingen, og både samfunnsforskere og politikere søker etter årsaker til det synkende barnetallet.

Gjennom denne undersøkelsen tar en sikte på å få vite noe mer om årsakene. Blant annet søker en å få kjennskap til kvinners ønsker om og holdninger til det å ha barn i dagens samfunn. Er det slik at kvinner ikke ønsker flere barn, eller er det blitt så vanskelig å ha barn i samfunnet vårt i dag, at mange kvinner ikke får de barna de ønsker?

Undersøkelsen kan ses på som et supplement til Byråets fruktbarhetsundersøkelse fra 1977. Den finansieres av Forbruker- og administrasjonsdepartementet og gjennomføres etter oppdrag fra Institutt for sosiologi ved vit. ass. Jan Erik Kristiansen. Byrådet skal levere anonymiserte og feilrettede databånd mens vit. ass. Kristiansen skal stå for den videre bearbeiding og publisering av data.

II. UTVALG OG IO-LISTE

Utvalget

Utvalget består av 1 200 kvinner i alderen 18-44 år, d.v.s. kvinner født i perioden f.o.m. 1.1.40 t.o.m. 31.8.66 og som er med i AKU-utvalget for 2., 3. eller 4. gang i 3. kvartal i år.

IO-listen

Personer som hører til utvalget i denne tilleggsundersøkelsen er merket med B i IO-listen for AKU.

III. GJENNOMFØRINGEN AV FELTARBEIDET

Besøksperiode

Besøksperioden faller sammen med besøksperioden for AKU (27. august-4. september), men det kan bli aktuelt med oppfølging av IO som ikke treffes i dette tidsrommet. Dette vil du i såfall få nærmere beskjed om. Mest mulig av arbeidet bør imidlertid gjennomføres samtidig med intervjuingen for AKU, og det er svært viktig som alltid ellers, å starte feltarbeidet tidligst mulig i besøksperioden.

Telefonintervju

Det er tillatt å foreta telefonintervju. Spesielt hvis du må reise langt bare for ett IO, bør du vurdere muligheten for å foreta intervju over telefon.

Indirekte intervju

Indirekte intervju skal ikke foretas. Prøv å få oppgitt adresse/telefonnr. som IO kan kontaktes på (privat), og forsøk å oppnå telefonintervju selv om IO oppholder seg i et annet område. Dersom det er aktuelt med overføring til intervjuer i et annet område, husk å oppgi eventuelt telefonnr. til IO på flyttemeldingen for AKU som må sendes inn snarest mulig, kfr. avsnitt om flyttemelding nedenfor.

Gjenbesøk

Du kan foreta inntil 2 gjenbesøk for å oppnå intervju til denne undersøkelsen. Ellers gjelder de vanlige regler for gjenbesøk (se "generelt om tilleggsundersøkelsene".)

Frafalls-/avgangsmelding

Det er som vanlig utarbeidet eget skjema for melding om frafall/avgang. Vi ber deg være nøye med å føre på eventuelt telefonnr. (med retningsnr.). Se forøvrig "generelt om tilleggsundersøkelsene".

Flyttemelding

Siden besøksperioden er forholdsvis kort, er det viktig at du selv kontakter IO som har flyttet (midlertidig eller fast) til annen adresse/annen kommune - så sant det er rimelige muligheter for det. Er avstanden stor ¹⁾ bør du - i den utstrekning det er mulig - bruke telefonintervju. Dersom du selv foretar intervjuet, så husk å krysse av på forsiden av intervjueskjemaet og før opp navnet på kommunen som IO har flyttet til. (Det samme gjelder om du får overført et IO fra en intervjuer i et annet område.)

Hvis noen av dine IO må overføres til en annen intervjuer, bruker du samme flyttemelding som for AKU og krysser av for at meldingen gjelder tilleggsundersøkelse. Gjelder flyttemeldingen både for AKU og for tilleggsundersøkelse, krysser du av i begge svarrubrikkene. Vær ellers nøyaktig med utfylling av flyttemeldinger og send dem inn så snart det er mulig for deg.

Kontakt oss over telefon i eventuelle tvilstilfeller.

1) Mer enn 1 time tur/retur. For intervjuere som har så store utvalgsområder at "normal" reisetid er ca. 1 time tur/retur kan reisetiden ved oppfølging av et flyttet IO strekkes til bortimot 2 timer.

IV. INSTRUKS TIL DE ENKELTE SPØRSMÅL

Generelt

I skjemaet er det flere steder brukt formuleringen "... (flere) barn", f.eks. i spm. 10. For kvinner som ikke har barn skal du her spørre: "Regner De med å få barn?" For kvinner som allerede har ett eller flere barn, blir spørsmålet: "Regner De med å få flere barn?" Tilsvarende for andre spørsmål.

Enkelte spørsmål inneholder også en parentes: "... (og Deres mann/samboer) ...", f.eks. spm. 9. Dette brukes til gifte eller samboende kvinner. Velg det som passer for den enkelte kvinne, jfr. spm. 1 (og 2) hvor du får vite om IO er gift eller samboende.

De enkelte spørsmål (Merket med * i skjemaet)Spm. 1:

AKU's spørsmål om ekteskapelig status skiller ikke mellom gifte og samboende, heller ikke mellom enker, separerte og skilte. Formålet med spm. 1 er å skille mellom disse. I de fleste tilfellene vil spm. 1 kunne kodes på grunnlag av opplysninger gitt tidligere. Er du usikker på om IO f.eks. er "separert" eller "skilt", så skal du spørre om dette.

Spm. 2:

AKU-spørsmålet inneholder ikke "samboende" i spørsmålsformuleringen, og det er derfor grunn til å anta at vi her bare fanger opp et fåtall samboende. Derfor dette tilleggs spørsmålet. Som samboende skal regnes kvinner som bor fast sammen med en mann uten å ha inngått ekteskap. Det er ikke noe krav om at de skal være registrert med felles adresse i folkeregisteret.

Spm. 3:

Kvinner som svarer f.eks. "2-3 barn" bes om å velge 2 eller 3.

Spm. 4:

Som spm. 3.

Spm. 7:

Her skal alle nålevende barn regnes med, også adoptivbarn og eventuelle voksne barn som har flyttet hjemmefra. Regn ikke med fosterbarn eller stebarn, men hvis stebarn er adoptert av IO, skal de regnes med.

Spm. 9:

Det er her spørsmål om IO er i stand til å få (flere) barn, ikke om hun ønsker eller regner med å få (flere) barn.

Mange yngre kvinner vil nok her være usikre på om de kan få barn. De som tror at de kan/ikke kan få flere barn skal ha henholdsvis kode 1 eller 2, selv om de ikke er helt sikre. Bare de helt usikre skal ha kode 3.

Spm. 10:

Her gjelder det samme som ovenfor: De som tror at de kommer til å få (flere) barn skal ha kode 1, det samme gjelder kvinner som oppgir å være gravide. Kvinner som tror at de (sannsynligvis) ikke kommer til å få flere barn skal ha kode 2, selv om de er usikre. Bare de som er helt usikre skal ha kode 3.

Spm. 12:

Vi stiller dette spørsmålet for å få skilt ut de IO som bør få slippe å delta i resten av intervjuet. Som henvisningene viser, ønsker vi å fortsette intervjuet bare for IO som er/tror de er for gamle, IO som ikke har blitt gravide foreløpig og IO (mann/samboer) som har latt seg sterilisere fordi de ikke ønsker (flere) barn.

For IO som oppgir andre grunner til at de ikke kan få (flere) barn, sykdom, operasjon, handikap o.a. hos IO (mann/samboer), avsluttes intervjuet her.

Spm. 13:

Stilles ikke til kvinner som har eller regner med å få 4 barn eller mer. For kvinner som ikke regner med å få flere barn, gjelder spørsmålet grunner til at de ikke har fått flere barn enn det de har. For kvinner som regner med å få flere, spør vi her etter grunner til at de ikke regner med å få flere barn enn det de har oppgitt under spm. 11.

Spørsmålet gjelder ikke om IO synes at disse grunnene er viktige helt generelt, men om disse grunnene har hatt betydning for IO's egen beslutning om antall barn.

Spm. 14:

Vi spør ikke her om IO er enig i disse tiltakene eller synes at de er viktige, men om det ville ha noen betydning for deres egen beslutning om å få (flere) barn, hvis tiltakene ble gjennomført. Hvis IO svarer "ikke aktuelt" o.l., kodes dette som "ingen betydning".

Når det gjelder svaralternativet som tar opp barnehageutbygging, kan det tenkes at enkelte IO vil bemerke at svaret vil være avhengig av hva det koster å ha barn i barnehage. Du kan da svare f.eks. at "en forutsetter dagens prisnivå her på stedet".

Spm. 15:

Mange vil kanskje synes at svarkategoriene 2 og 3 ("delvis enig" og "delvis uenig") er nokså like og dekker det samme. Som en tommelfingerregel kan vi si at "delvis enig" skal brukes når IO er mer enig enn uenig (men altså ikke helt enig). Og tilsvarende: "Delvis uenig" betyr at IO er mer uenig enn enig (men ikke helt uenig).

Spm. 17:

Spørsmålet stilles åpent; d.v.s. at svaralternativene ikke skal leses opp. Hvis IO svarer: "Foreldre har for liten tid til barna", så skal du spørre om dette gjelder både fedre og mødre. I såfall kodes begge de to første svaralternativene.

Spm. 18:

Hvis IO svarer at det ikke finnes noen barnehager i rimelig nærhet av der hun bor, skal hun ha kode 1 hvis hun ønsker/har ønsket barnehageplass.

Spm. 19a:

Det er her spørsmål om muligheter for hjelp og avlastning utenfor familien. D.v.s. at IO som svarer "bare ektemann/samboer", skal ha kode 2. Hvis IO bare har store/voksne barn eller ikke føler at dette er aktuelt, kryss av for kode 3.

Spm. 19b:

Her kan også nevnes f.eks. slektninger som bor i IO's husholdning eller bolig. Hvis slektninger også er naboer, kryss av for slektninger. Hvis venner også er naboer, kryss av for venner.

Spm. 20:

Det er her spørsmål om hva IO tror (eller "har inntrykk av") gjelder for flertallet av kvinner i hennes omgangskrets.

Hvis IO har problemer med å velge alternativ, f.eks. svarer at "noen får flere og noen får færre", kodes dette som "vanskelig å si".

Spm. 24:

Vi spør her om hvor mye ektefelle/samboer gjør, ikke hva IO selv gjør. Kode 9 (IKKE AKTUELT) kan benyttes hvis IO f.eks. har leid hjelp i huset som gjør disse oppgavene. Når det gjelder arbeid med og omsorg for barn, så kan kode 9 benyttes hvis barna er store/flyttet hjemmefra.